

Академичен стандарт по Епидемиология за студенти „акушерка“

1. Цел на обучението по дисциплината

Придобиване на знания от студентите по: епидемиологията на инфекциозните болести като общомедицинска наука и състояние на съвременния етап; методология и методи на епидемиологията на инфекциозните болести и приложението им в изучаването на масовите, социално значими заболявания; причини, условия и механизми за поява и разпространение на инфекциозните болести; паразитарни системи и соеко системи в теорията на епидемичния процес; първични и вторични движещи сили на епидемичния процес; елиминация и ерадикация на инфекциозните болести; дезинфекция, дезинсекция и дератизация; имунопрофилактика; епидемиологична характеристика, превенция, надзор и контрол на инфекциозните болести; епидемиология, превенция и контрол на вътреболничните инфекции.

Овладяване на: теоретични знания за причините за възникване, развитие и прекратяване на епидемичния процес при различните инфекциозни заболявания; теоретични знания за движещите сили на епидемичния процес - източник на инфекция, механизми и фактори на предаване на инфекциозните болести, възприемчивост на населението и имунитет, социални и природни фактори; основните методи за епидемиологични изследвания и практически умения за приложението на някои от тях; теоретични знания и практически умения за прилаганите ефикасни средства и методи за контрол на инфекциозните заболявания, както и ефективни профилактични средства за ограничаване, елиминиране и ерадиране на инфекциозните заболявания.

2. Учебно съдържание на дисциплината

ПРОГРАМА

на лекционния курс по епидемиология на инфекциозните болести за бакалавър „акушерка“

Лекция № 1 – 2 часа. Предмет, теория и методи на епидемиологията на инфекциозните болести и на епидемиологията на неинфекциозните масови болести. Първични и вторични движещи сили на епидемичния процес.

Лекция № 2 - 1 час. Епидемиологичен надзор и контрол на инфекциозните болести. Мерки спрямо източника на инфекция, контактните и външната среда.

Лекция № 3 – 2 часа. Епидемиологичен надзор и контрол на въздушно-капкови и чревни инфекции.

Лекция № 4 – 2 часа. Епидемиологична характеристика, превенция и контрол на Вирусни хепатити А, В, С, Д, Е и на ХИВ/СПИН.

Общо лекции: 7 часа

ПРОГРАМА
на практическите упражнения по епидемиология
на инфекциозните болести за бакалавър „акушерка”

Упражнение № 1 - 2 часа. Дезинфекция и стерилизация - основно направление в превенцията и контрола на инфекции, придобити в обществото и свързани с медицинско обслужване.

Упражнение № 2 - 2 часа. Имунопрофилактика – задължителни и препоръчителни имунизации.

Упражнение № 3 - 2 часа. Универсални изолационни мерки в превенцията и контрола на инфекции, свързани с медицинско обслужване и защита на медицинския персонал от кръвно-преносими инфекции.

Упражнение № 4 – 2 часа. Епидемиология, превенция и контрол на вътреболничните инфекции в акушеро-гинекологичната практика.

Общо упражнения: 8 часа

КОНСПЕКТ
по епидемиология на инфекциозните болести
за бакалавър ”акушерка”

1. Предмет, теория и методи на епидемиологията на инфекциозните болести и на епидемиологията на неинфекциозните масови болести.
2. Теория на епидемичния процес – източник на инфекция, механизми и фактори на предаване, възприемчивост на населението, социални и природни фактори, форми на епидемичния процес.
3. Епидемиологичен надзор и контрол на инфекциозните болести. Мерки спрямо източника на инфекция, контактните и външната среда.
4. Имунопрофилактика – задължителни и препоръчителни имунизации.
5. Деконтаминация, дезинфекция и стерилизация.
6. Епидемиологичен надзор и контрол на въздушно-капкови инфекции.
7. Епидемиологичен надзор и контрол на чревни инфекции.
8. Епидемиологична характеристика, превенция и контрол на вирусни хепатити А, В, С.
9. Епидемиологична характеристика, превенция и контрол на ХИВ/СПИН.
10. Епидемиология, превенция и контрол на вътреболничните инфекции.
11. Епидемиология, превенция и контрол на вътреболничните инфекции в родилно отделение.
12. Универсални изолационни мерки в превенцията и контрола на инфекции, свързани с медицинско обслужване и защита на медицинския персонал от кръвнопреносими инфекции.

Литература:

1. Учебник по Епидемиология на инфекциозните заболявания. Под редакцията на проф. д-р Й. Стойлова и доц. д-р Н. Ватев. Изд. Райков, 2015.
2. Ръководство по Епидемиология за практически упражнения. Под редакцията на проф. д-р Й. Стойлова. Автори: доц. д-р Н. Ватев и колектив. Изд. Райков, 2019.

3. Лекционен курс (проф. д-р Н. Ватев).
4. Материали от семинарните занимания (проф. д-р Н. Ватев).

Изготвил програмата: проф, д-р Николай Ватев

3. Предпоставки

При започване на обучението си студентите трябва да притежават най-обща представа за етиологията и клиниката на заразните заболявания, които да са придобили от обучението им по дисциплините „микробиология и имунология“ и „инфекциозни болести“. Специфичните неща, които се отнасят до общата и частна епидемиология на инфекциозните болести, те трябва да усвоят по време на обучението си по епидемиология.

При завършване на обучението си студентите трябва да притежават следните знания и умения:

Теоретични знания – овладяване и обсъждане на:

- Епидемиологията като общомедицинска наука, организация на живота на популационно ниво, генотипни, фенотипни и на външната среда (социални и природни) фактори на риск, които определят инфекциозната и неинфекциозната човешка патология.
- Епидемиологията като наука за епидемичния процес, общи закономерности за възникване и разпространение на инфекциозните заболявания в човешкото общество-причини, условия, механизми на развитие, особености на епидемичния процес при отделните инфекциозни заболявания.
- Методи, използвани в епидемиологичните изследвания; система за епидемиологична диагноза.
- Система за противоепидемични мерки; препарати, използвани за профилактика на инфекциозните заболявания /ваксини, серуми, химични средства за дезинфекция, дезинсекция, родентициди и др./, технически средства и методи /сух стерилизатор, автоклав, дезинфекционна камера/, оценка ефективността на противоепидемичните мерки.
- Структура на епидемиологичния надзор: теоретични, методични и организационни основи в надзора на инфекциозните заболявания от различни класификационни групи.

Практически умения:

- да снесе епидемиологична анамнеза при различните инфекциозни заболявания
- да провежда епидемиологично проучване в епидемични огнища на въздушно-капкови и чревни инфекции
- да изготвя план за дезинфекции при чревни и при вътреболнични инфекции
- да изготвя план за имунизации

4. Академични ресурси

За воденето на лекциите е необходим хабилиран преподавател по епидемиология. За воденето на упражненията са необходими асистенти, заемащи академичната длъжност „асистент по епидемиология“ или „главен асистент по епидемиология“.

Катедрата по Епидемиология и МБС разполага с 3 хабилирани преподаватели по епидемиология и 4 асистента по епидемиология.

5. Лекционно обучение

За лекциите се подготвят презентации, които се представят на мултимедия. Когато те включват материал, който не е разгледан в посочената задължителна и препоръчителна учебна литература, презентациите се предоставят предварително на студентите за ползване при подготовката им за учебните занимания и изпитите.

6. Семинарни упражнения

За упражненията на студентите предварително се препоръчва литература за подготовката на темите, които ще се обсъждат. По време на упражненията се провеждат дискусии. На част от упражненията на студентите се поставят задачи, при които те работят в екип.

Всички упражнения трябва да са отработени. Отсъствия се допускат само по уважителни причини (заболяване, освобождение от Деканата и др. под.). Пропуснатите упражнения се отработват в края на семестъра. За присъствието на студентите се водят индивидуални картони, по които те могат да бъдат проследени.

7. Информационни ресурси. Основна литература. Сайтове.

За подготовката си на студентите им се предоставя следния списък с препоръчителна литература и сайта на НЦЗПБ, от който може ежеседмично да се проследяват възникналите заразни заболявания в България.

1. Учебник по Епидемиология на инфекциозните заболявания (за студенти по дентална медицина, фармация, здравни инспектори, медицински сестри, акушерки, лаборанти и др. медицински специалности). Под редакцията на проф. д-р Й. Стоилова и доц. д-р Н. Ватев. Пловдив, 2015, Медицинско издателство „Райков“.
2. Епидемиология на инфекциозните заболявания. Учебник за студенти по медицина и специализиращи лекари. Под редакцията на проф. Н. Рибарова. София, 2011. Издателство „Симелпрес“.
3. Вирусни и бактериални тропически болести - под редакцията на Н. Попиванова. Пловдив 2000 г.
4. Инфекциозни болести и епидемиология. Н. Попиванова и Й. Стоилова, Мед. издателство “Райков” 2002г.
5. Ръководство за практически упражнения по епидемиология на инфекциозните болести, Мед. издателство “Райков” Пловдив, 2008г., под редакцията на Й. Стоилова
6. Клинична епидемиология. Под редакцията на Й. Стоилова. Медицинско издателство „Райков”, Пловдив, 2013 г.

8. Контролни работи.

На всяко упражнение студентите се препитват устно. Оценка от устните препитвания са компоненти при формирането на окончателната оценка на изпита.

9. Самостоятелна работа и ангажираност на студента

Самостоятелната работа на студентите се състои в подготовката им за упражнения, като за целта ползват препоръчаната им литература. За част от упражненията се подготвят теми от студентите, които те представят пред останалите си колеги.

Самостоятелната работа на студентите се ръководи от преподавателите. За подготовката на студентите за семестриалните устни препитвания и изпита им се предоставят обучителни тестове.

10. Сътрудничество между студентите и преподавателския екип

Това сътрудничество се изразява в ангажираността на преподавателите при предварителната подготовка на студентите. При наличие на текущи трудности при усвояване на материала, преподавателите подпомагат студентите. Преподавателите имат обявени часове за консултации, по време на които студентите могат да ги потърсят за помощ. Част от студентите (при изявено желание от тяхна страна) се включват в научни разработки, извършвани от преподавателите в катедрата.

11. Изпити (контрол на знанията на студентите)

Знанията на студентите се контролират чрез устни препитвания по време на семинарните упражнения. От тези препитвания се оформя текуща оценка. Тя участва при оформянето на оценката на семестриалния изпит. Студентите се явяват на семестриален изпит 5-ти семестър.

12. Стандарти за оценяване

Студентите се оценяват по шестобална система от слаб (2) до отличен (6):

Отличен (6) – за много добро познаване на въпросите от общата и специалната епидемиология, включени в конспекта за семестриалния изпит и разгледани в информационните източници. Владее на ключови знания и умения, възможности за собствено мислене при решаването на задачи, свързани с превенцията и контрола на заразните заболявания.

Мн. Добър (5) - за добро познаване на въпросите от общата и специалната епидемиология, включени в конспекта за семестриалния изпит и разгледани в информационните източници. Владее на ключови знания и умения, свързани с превенцията и контрола на заразните заболявания.

Добър (4) – за основно познаване на въпросите от общата и специалната епидемиология, включени в конспекта. Владее на известни знания и умения, свързани с превенцията и контрола на заразните заболявания.

Среден (3) - за ниско познаване на въпросите от общата и специалната епидемиология, включени в конспекта за семестриалния изпит. Ниско овладени ключови знания и умения, свързани с превенцията и контрола на заразните заболявания.

Слаб (2) – не отговаря на нито едно от изискванията по-горе.

При започване на учебната дисциплина (началото на 5-ти семестър) студентите се запознават подробно със стандартите за оценяване от преподавателите.

13. Формиране на крайната оценка

Във формирането на крайната оценка вземат участие следните компоненти (К):

1. Оценка от писмения семестриален изпит (К1) с коефициент на значимост 0.6.
2. Текуща оценка от устните препитвания по време на семестъра (К2) с коефициент на значимост 0.2.
3. Оценка от устен изпит, по преценка, (К3) с коефициент на значимост 0.2.

Крайна оценка = $(K1 \times 0.6) + (K2 \times 0.2) + (K3 \times 0.2)$

Ако една от компонентите на крайната оценка е слаб (2), то крайната оценка е също слаб (2).

Писмените работи от семестриалния изпит се предоставят на студентите (при желание от тяхна страна) веднага след изпита и до 5 работни дни след датата на изпита.

Разработил академичния стандарт:..... /проф. д-р Николай Ватев/

Академичният стандарт е утвърден с Решение на КС – Протокол N 7/28.03.2018 г.

**Академичният стандарт е актуализиран с Решение на КС –
Протокол N 5/28.03.2024 г.**